

Věra Žemličková: Znovusjednocení Německa jako cíl politiky SRN, 1989—90, Praha 2010, 189 stran rkp.

Znovusjednocení Německa je jednou z klíčových geopolitických událostí, které doprovázely rozpad východního bloku a byly příznakem končícího bipolárního rozdělení světa. Cestu k němu připravil pád berlínské zdi v listopadu 1989, který překvapil všechny významné hráče na mezinárodní politické scéně, včetně vlády SRN. Její politika ve vztahu k druhému německému státu následně prošla rychlou transformací od počátečního opatrného zájmu o přiblížení obou států stále v mezích vývoje nastoupeného v 70. letech 20. století až po radikální obrat směrem k rychlému sjednocení. Přes význam německého znovusjednocení se však česká historiografie tomuto tématu stále dostatečně nevěnovala a lze proto jen přivítat, že se diplomantka rozhodla přispět ke změně tohoto stavu.

Vedle obligátního úvodu a závěru Žemličková svou práci rozdělila do 14 chronologicky i věcně členěných kapitol. Vedle politiky spolkové vlády analyzuje postoj opozičních stran a situaci v NDR. Důraz klade samozřejmě na období let 1989-1990, neopominula však ani širší historické souvislosti historických procesů vedoucích ke znovusjednocení Německa. Zkoumá zde především fenomén Brandtovy *Ostpolitik*, který vhodně zařazuje do kontextu politiky *détente*. Za zvláště přínosnou považuji třetí kapitolu práce, ve které se Žemličková věnuje německé politice Kohlovy vlády, která, přes původně kritický poměr stran unie k východní politice středolevé koalice v sedmdesátých letech, v podstatě pokračovala v dosavadním kursu. Velmi přínosná je v českém prostředí také analýza politiky opozičních stran zastoupených ve spolkovém sněmu. Žemličková zde mimo

jiné upozorňuje na málo pružný postoj části vedení těchto politických subjektů k myšlence znovusjednocení Německa. Zvláště radikální zelení, jak přesvědčivě dokazuje, v průběhu roku 1990 jen velmi neochotně opouštěli již politicky mrtvý koncept dvou německých států.

Práce Věry Žemličkové tak přináší nové poznatky především z oblasti vnitropolitického vývoje SRN v roce 1990, méně již v rovině zahraniční politiky, kde se v podstatě přiklání k tradičnímu zdůrazňování významu role Spojených států amerických a obecně politiky supervelmocí. Žemličková se však současně dopustila některých závažnějších pochybení. Za nejvýznamnější považuji nedostatky v heuristické přípravě. Chybí některé neopominutelné tituly (zcela stranou například ponechává stěžejní práce Petera Bendera či Wilfrieda Lotha) včetně memoárové literatury (například H.-D. Genscher či R. v. Weizsäcker).

Výše uvedené nedostatky však zásadně nezpochybňují jinak dobré výsledky autorčiny práce. Dílo vyhovuje nárokům kladeným na diplomovou práci.

Navrhované hodnocení:

Praha, 11. ledna 2010

doc. PhDr. Václav Horčíčka, Ph. D.